

Transitie van Opvang naar Wonen 2024-2030

Op 30 juni 2023 heeft het bestuurlijk overleg BW&O het advies 'concretisering van visie Van Opvang Naar Wonen' vastgesteld. Uit dit advies zijn aanbevelingen gekomen voor het maken van de transitie van opvang naar wonen.

In Q4 2023 en Q1 2024 is er een regionale transitiestrategie uitgewerkt om te komen van opvang naar wonen. In Q2 2024 is een regionaal transitieteam gestart met het implementeren van de voorstellen uit deze strategie. De focus ligt hierbij op korte termijn op het verkleinen van de instroom in de maatschappelijke opvang (preventie) en het vergroten van de door- en uitstroom vanuit de maatschappelijke opvang naar passende woonplekken. Het transitieteam zal telkens in programma's van 2 jaar aan de slag gaan met de benodigde aanvullingen, veranderingen, versnellingen en uitbreidingen in het uitvoeringsprogramma.

De transitieopgave hangt sterk samen met de wijze waarop de opvangketen is georganiseerd en tot op welk niveau grip gehouden kan worden op de in-, door- en uitstroom in de Maatschappelijke Opvang. Als centrumgemeente is Dordrecht verantwoordelijk voor het organiseren van de toegang en het inrichten van het proces van Maatschappelijke Opvang. De praktijk in de afgelopen jaren heeft geleerd dat de gemeente onvoldoende sturingsmogelijkheden heeft op de in-, door- en uitstroom. Daarom zijn een aantal varianten uitgewerkt die zorgen voor meer grip op de maatschappelijke opvang opgave. De keuze voor één van de varianten is in Q1 2024 gemaakt. In Q2 start het implementatietraject.

Het advies Basis Versterken schetst het eindbeeld 2030 en bevat aanbevelingen ten aanzien van keuzes, definities en rolverdeling bij het maken van de transitie van opvang naar wonen. "Van Opvang Naar Wonen" is in 2020 door uw raad vastgesteld en de uitgangspunten daarbij ook. Wonen is de norm en de opvang wordt afgebouwd naar een voorziening die gericht is op triage en binnen 3 maanden doorgeleiden naar een passende woonplek. Korte opvang dus en snelle uitstroom met als uitgangspunt herstellen doe je thuis (wat aansluit bij de landelijke ontwikkelingen op dit onderwerp). Dat betekent ook dat het huidige palet aan opvangvoorzieningen in de komende jaren wordt getransformeerd en er volop ingezet wordt op het realiseren van voldoende passende duurzame woonplekken.

Omdat die transitie tijd kost wordt voor de overgangperiode (in ieder geval tot 2030) ingezet op 'tijdelijk wonen'. Met andere woorden, er worden extra 'tijdelijk wonen' plekken gerealiseerd zodat uitstroom vanuit de maatschappelijke opvang plaats kan vinden, ook als er nog niet voldoende passende duurzame woonplekken beschikbaar zijn. Hiermee is de afgelopen jaren in het kader van de Agenda Huisvesting Kwetsbare Doelgroepen al gestart. Ook in de regio zijn voorzieningen gerealiseerd en in voorbereiding. Tijdelijk wonen vindt in de hele regio plaats onder dezelfde voorwaarden (huur betalen, eigen regels achter eigen deur) en is gericht op uitstroom naar duurzaam wonen. In de toekomst is het de bedoeling dat uitstroom naar een duurzame woonplek meteen vanuit de opvang plaatsvindt.

De sleutel voor het succes van het uitvoeringsprogramma ligt op 'wonen'. De woonopgave die hoort bij de transitie van opvang naar wonen is tot nu toe onderbelicht in de volle breedte van het vraagstuk. De opgave is regionaal en moeten we samen oppakken. De transitiestrategie geeft handelingsperspectief en een duidelijke stip op de horizon ten aanzien van waar we met wonen in 2030 willen staan:

- dakloosheid voorkomen door voldoende woonoplossingen op lokaal niveau en door (alternatieve) tijdelijke woonplekken als iemand het dak boven zijn hoofd toch verliest,
- acute dakloosheid waarbij beroep wordt gedaan op opvang duurt zo kort mogelijk (maximaal 3 maanden);
- duurzaam wonen is het doel.

Iedereen die met ambulante begeleiding zelfstandig kan wonen stroomt uit naar de gemeente van oorsprong/herkomst. En het op- en afschalen van eventuele zorgbehoefte kan in de eigen woning.

De gemeenten Dordrecht, Zwijndrecht, Hardinxveld-Giessendam en Gorinchem sturen de komende jaren gezamenlijk in de maatschappelijke opvang opgave en geven invulling aan het transitieteam. Er is een bestuurlijke opdracht vastgesteld waarin de afspraken zijn vastgelegd. De andere gemeenten blijven betrokken maar op afstand. Zo wordt rekening gehouden met verschillen in omvang en problematiek, urgentie en belastbaarheid van de ambtelijke organisaties.

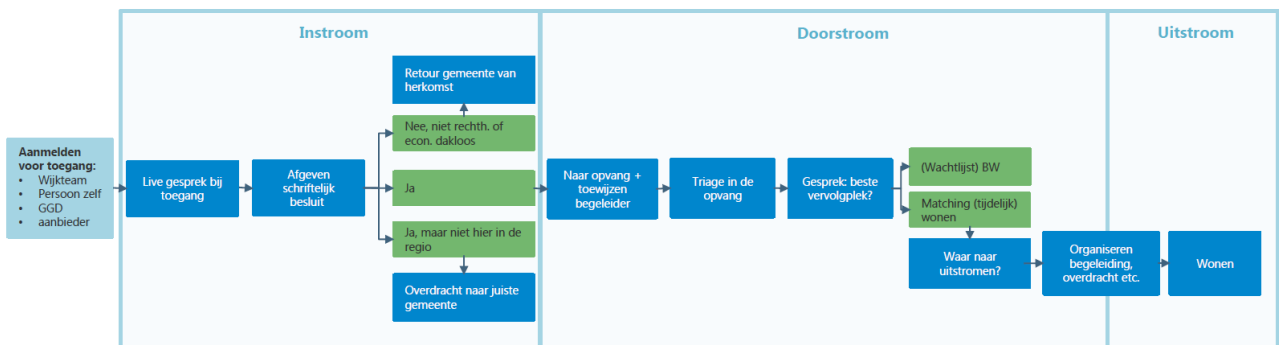
Regie op Opvang

In de beweging van opvang naar wonen is objectivering en meetbare inzet belangrijk. Hiervoor is het dashboard Beschermd Wonen en Opvang ingericht. Ook is een verbeterd sturingsmodel nodig om zicht en grip te houden. Als centrumgemeente kan nu onvoldoende gestuurd worden op de in-, door- en uitstroom van mensen in de maatschappelijke opvang. Zowel waar het gaat om het sturen op het individu, de cliënt, als op het gehele systeem, inclusief de populatie cliënten, betrokken partijen en de randvoorwaarden die nodig zijn om het systeem te laten functioneren.

In het advies 'Sturen op in- door- en uitstroom in de Maatschappelijk Opvang' van begin 2024 zijn drie varianten uitgewerkt die zorgen voor meer grip en zicht op de maatschappelijke opvang opgave en die passen bij het beoogde eindbeeld van 2030.

Wat moet er volgens dit advies beter? Er is onvoldoende zicht op het hele proces van in-, door- en uitstroom van cliënten waardoor zicht ontbreekt op de benodigde opvangcapaciteit en passende vervolg- en woonplekken. Cliënten verblijven momenteel te lang in de opvang en stromen niet (snel genoeg) door naar de voor hen beste plek. Er zijn diverse partijen verantwoordelijk voor onderdelen van het proces en het zicht op de geleverde kwaliteit en effectiviteit daarvan ontbreekt. En tenslotte ontbreekt het aan adequate en tijdige signalen in het proces, waardoor onvoldoende ingezet kan worden op duurzame verbeteringen (de passende woonplek!) voor de zowel de cliënt als de gemeente. De aantallen cliënten in de opvang, de duur van verblijf en de snelheid waarmee cliënten weer uitstromen naar een vervolgplek vragen allemaal om meer centrale regie.

Bij de uitwerking en het advies hoe die sturing het best verbeterd kan worden is uitgegaan van het gewenste eindbeeld uit de geconcretiseerde visie Van Opvang naar Wonen in 2030 en van onderstaand procesontwerp.

Bijlage 1: Nieuwe procesontwerp 'Van aanmelden tot woonplek'

De centrumgemeente heeft op basis van het advies de keuze gemaakt de regie over de in-, door- en uitstroom in de maatschappelijke opvang meer naar zich toe te trekken. Dat heeft consequenties voor de manier waarop de toegang momenteel is ingericht, de manier waarop nu op de maatschappelijke opvang wordt gestuurd (en de benodigde sturingsinformatie) en de rolname, taken en verantwoordelijkheden van de betrokken partijen (DG&J, Sociale Dienst Drechtsteden, Leger des Heils).

In het kort betekent dit:

- Een nieuwe partij wordt verantwoordelijk voor de toegang tot de maatschappelijke opvang. Deze partij voert live gesprekken door de gehele regio en verleent wel of niet toegang tot de maatschappelijke opvang.
- De Sociale Dienst Drechtsteden (SDD) stuurt en volgt het individu in de keten van opvang naar een duurzame woonplek. Nadat het individu toegang heeft gekregen tot de maatschappelijke opvang volgt en begeleidt de SDD het individu tot een duurzame woonplek.
- De gemeente Dordrecht stuurt als systeemverantwoordelijke op het gehele systeem en neemt het formele besluit over toegang tot de maatschappelijke opvang.

- Het Leger des Heils gaat sneller in kaart brengen wat iemand nodig heeft om weer te kunnen wonen (triage). Het gesprek over de beste vervolgplek voert uiterlijk 6 weken na toegang samen met de andere betrokken partijen (triageteam). Zij adviseert inhoudelijk, maar maakt niet meer zelf de keuze.
- De rol van de DG&J, nu verantwoordelijk voor de Toegangspoort Nieuwe Start, verandert. Zij stopt (na een overgangperiode) met haar huidige dienstverlening gericht op de toegang, maar blijft wel als inhoudelijk adviseur betrokken bij de triage. De expertise van de GGD wordt ingezet bij het bepalen van de beste vervolgplek voor de cliënt.

De komende tijd start een overgangperiode waarbij samen met de betrokken partijen het nieuwe ontwerp 'Regie Opvang' en de gevolgen voor de huidige toegang (Toegangspoort Nieuwe Start) zullen worden uitgewerkt. Dit proces wordt zo snel mogelijk en uiterlijk 1 januari 2026 afgerond. Waar mogelijk zullen verbeteringen in het proces al eerder worden ingevoerd. Op 1 januari 2026 gaat het nieuwe procesontwerp in. De rol van de betrokken partijen verandert dan.